

بسم الله الرحمن الرحيم

تحليل اقتصاد ايران در سال ۱۴۰۴

محسن گل پور

اسفند ۱۴۰۳

تولید ناخالص داخلی: حاصل جمع ارزش کل کالاها و خدمات نهایی عرضه شده در یک کشور، در طول یک سال.

درآمد سرانه: تقسیم تولید ناخالص داخلی به جمعیت کشور (ارزیابی ابتدایی از متوسط سطح رفاه یک جامعه)

وضعیت اشتغال: چه تعداد از افراد جامعه در تولید ناخالص ملی نقش دارند و چه درصدی از افراد جامعه وابسته به این افراد هستند

وضعیت فقر: چه درصدی از افراد جامعه در شرایط نامطلوب رفاهی قرار دارند

کمیت رشد اقتصادی (پویایی اقتصاد): رشد تکنولوژی، رشد موجودی سرمایه، تعداد شاغلین

کیفیت رشد اقتصادی (پایایی اقتصاد): نوسانات رشد، رشد و محیط زیست، رشد و نابرابری توزیع درآمد، رشد و تورم، رشد و کیفیت اشتغال

منابع رشد اقتصادی ناپایا: منابعی که باعث رشد اقتصادی پایدار نمی شوند (آب، خاک، انرژی های فسیلی)

منابع رشد اقتصادی پایا: منابعی که موجب رشد اقتصادی پایدار می شوند (سرمایه گذاری بخش خصوصی داخلی و خارجی، رشد تکنولوژی)

بهره وری سرمایه: نسبت موجودی سرمایه به تولید ناخالص داخلی

کفایت سرمایه بانک ها: معیاری برای سنجش اینکه یک بانک تا چه حد می تواند تعهدات خود را برآورده کند (نسبت سرمایه پایه به دارایی موزن به ریسک)

نگاه اجمالی به بحران های اقتصادی

بحران هایی با محور خارجی

تحریم ها

جنگ ها

قطع روابط

نابرابری رشد اقتصادی کشور نسبت به رشد کشورهای منطقه و جهانی

بحران هایی با محور داخلی

رشد اقتصادی کم و یا منفی

ناترازی انرژی و منابع

کسری بودجه

عدم سرمایه گذاری و یا فرار سرمایه های مالی و انسانی

مناقشات سیاسی و اجتماعی

بررسی بحران‌ها با محور خارجی :

سیاست‌ها و استراتژی‌های جهانی و منطقه‌ای ترامپ:

- ۱- کاهش رشد اقتصادی چین به زیر ۴٪ در طی ۴ سال آینده با استفاده از قانون تعرفه‌ها و خروج سرمایه‌گذاران بزرگ از چین به سایر کشورها (۱۴۰۰۰ میلیونر در طی ۳ سال گذشته چین را ترک و به کشورهایایی مثل مالزی و اندونزی رفته اند)
- ۲- کاهش سهم چین در بازار آمریکا (در دوره بایدن این سهم از ۲۱٪ به ۱۵٪ کاهش پیدا کرده است)
- ۳- تملک مواد اولیه گران بها مانند اورانیوم ، تیتانیوم ، لیتیوم از کشور اکراین در ازای تضمین امنیت این کشور در مقابل تهاجمات روسیه
- ۴- به تاخیر انداختن عضویت اکراین در ناتو و اتحادیه اروپا و حل و فصل سریع جنگ اکراین و روسیه
- ۵- ایالات متحده به‌عنوان عاملی بزرگ در امنیت تجارت جهانی مطرح است با پیشرفت‌های فناوری در استخراج نفت، به صادرکننده خالص نفت تبدیل شده و وابستگی کمتری به عرضه خارجی دارد. (تولید ۱۳ میلیون بشکه در روز)
- ۶- تدوین استراتژی استفاده از هوش مصنوعی در کاهش کارکنان دولت ، کاهش مصرف آب به ۲۵٪ و تسلیحات نظامی به ۱۰٪
- ۷- افزایش هزینه‌های نظامی اتحادیه اروپا
- ۸- تشویق لبنان جهت پیوستن به پیمان صلح ابراهام (پیمان صلح منعقد شده بین آمریکا ، امارات ، اسرائیل در ۲۰۲۰)
- ۹- توافق نهایی با عربستان جهت پیوستن ریاض به توافق صلح ابراهام

بررسی بحران ها با محور خارجی :

سیاست ها و استراتژی های جهانی و منطقه ای ترامپ:

- ۱۰- گسترش روابط اقتصادی و سیاسی منطقه عربی با آمریکا با هدف افزایش تصاعدی سرمایه گذاری مستقیم خارجی این کشورها در آمریکا
- ۱۱- کاهش بدهی آمریکا و موازنه کسری تجاری خود با سایر کشورها
- ۱۲- برقراری ارتباطات دوجانبه با کشورها به جای ارتباطات چند جانبه
- ۱۳- مدیریت از راه دور سوریه و لبنان از طریق امارات ، قطر، عربستان و ترکیه
- ۱۴- جذب سرمایه گذاری منطقه عربی در آمریکا به میزان ۱۰۰۰ میلیارد دلار طی ۴ سال
- ۱۵- طرح آمریکا برای اختلال در صادرات نفت ایران با متوقف کردن نفتکش ها و در نتیجه کاهش شدید درآمد نفتی ایران
- ۱۶- جلوگیری از سرمایه گذاری خارجی سایر کشورها در ایران
- ۱۷- جدی کردن حمله نظامی به تاسیسات هسته ای ایران در صورت نرسیدن به توافق در مذاکرات
- ۱۸- اجرای مکانیزم ماشه : یکی از بندهای توافق نامه برجام است که به اعضای این توافق اجازه می دهد در صورت عدم پایبندی ایران به تعهدات هسته ای، تمامی تحریم های سازمان ملل که قبل از برجام لغو شده بودند، به صورت خودکار و فوری بازگردند

بررسی بحران ها با محور خارجی :

سیاست ها و استراتژی های کشورهای منطقه:

- ۱- عراق در حال پیوستن به سازمان تجارت جهانی و افزایش ارتباطات سیاسی و سرمایه گذاری امریکا،اروپا،عربستان،امارات و ترکیه در آن کشور است.
- ۲- قرارداد نظامی و فن آوری گسترده عراق با انگلستان و کره جنوبی
- ۳- عربستان در طی ۴ سال آینده به میزان ۶۰۰ میلیارد دلار در آمریکا سرمایه گذاری می کند
- ۴- برنامه ریزی عربستان برای تامین کل برق کشور از طریق انرژی خورشیدی تا سال ۲۰۳۵
- ۵- بهره برداری عربستان از پروژه نئوم در سال ۲۰۳۰
- ۶- سرمایه گذاری ۶ میلیارد دلاری امارات در پروژه پنل های خورشیدی
- ۷- پروژه مشترک امارات با مایکروسافت برای دیجیتالی کردن کل جزیره العرب
- ۸- سرمایه گذاری ۲۱ میلیارد دلاری امارات طی ۴ سال در حوزه DATA CENTER (مراکز داده)
- ۹- ۶۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری مشترک ترکیه و چین برای نوسازی صنعت ریل در ترکیه
- ۱۰- انعقاد قرارداد ترکیه با ۳ کشور جهت احداث نیروگاه هسته ای و انعقاد قرارداد استخراج اورانیوم با کشور چاد

بررسی بحران ها با محور داخلی

- ۱- عدم توانایی تولید بیش از ۳ میلیون بشکه نفت در روز، حتی در صورت رفع کلیه تحریم ها
- ۲- ناترازی شدید انرژی (آب ، گاز ، برق) و فرو نشست زمین در بسیاری از مناطق کشور با توجه به بحران شدید آب در طی یک دهه گذشته
- ۳- کسری آشکار و پنهان بودجه که منجر به ایجاد تورم بالا در کشور خواهد شد . (به طور مستمر در طی یک دهه گذشته)
- ۴- نسبت پایین کفایت سرمایه بانک ها (سرمایه پایه نسبت به جمع دارایی های ریسک دار نسبت به ریسک) ، که در صورت رفع تحریم ها هم نمی توانند با بانک های جهانی، مبادلات داشته باشند (۱۷ بانک کشور از حداقل استاندارد ۸٪ پایین تر هستند. این عدد در ترکیه در سال ۲۰۲۴ حدود ۱۸/۲٪ و در عربستان ۱۹/۵٪ بوده است)
- ۵- بدهی دولت به بانک مرکزی
- ۶- از دهه ۹۰ ، رشد تکنولوژی ، هیچ نقشی در افزایش بهره وری و متعاقب آن در رشد اقتصادی نداشته است.
- ۷- تنها عامل رشد اقتصادی در یک دهه گذشته رشد سرمایه فیزیکی و طبیعی و در راس آن نفت بوده است (صادرات نفت با نوسانات ۱۵۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۰ نسبت به ۲۴ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۹)
- ۸- ناترازی بین ارزش افزوده بنگاه ها با ایجاد اشتغال (اشتغال باعث افزایش درآمد نمی شود)
- ۹- نابرابری توزیع درآمد در بین بنگاه های اقتصادی

بررسی بحران ها با محور داخلی

- ۱۰- عدم رشد و یا رشد منفی موجودی خالص سرمایه و به تبع آن عدم رشد اقتصادی (میزان استهلاک سرمایه بیشتر از سرمایه گذاری جدید است)
- ۱۱- ناپایایی اقتصاد (وابسته به آب ، خاک ، انرژی های فسیلی)
- ۱۲- پایین بودن بهره وری سرمایه (نسبت موجودی سرمایه به تولید ناخالص داخلی) حتی نسبت به کشورهای نفتی منطقه (۳/۰۲ نسبت ۲/۳)
- ۱۳- روند نزولی درآمد سرانه و همچنین افزایش فاصله نسبت به کشورهای منطقه (از ۶۰۰۰ دلار در ابتدای دهه ۹۰ به ۳۵۴۹ دلار در سال ۱۴۰۲)
- ۱۴- افزایش جمعیت زیر خط فقر (از ۴٪ در سال ۱۳۸۴ به ۲۷٪ در سال ۱۴۰۰)
- ۱۵- تشدد آرا و اندیشه ها و به تبع آن عدم برخورداری از وحدت تصمیم گیری در دستگاه حاکمیت
- ۱۶- استقراض بانک ها از بانک مرکزی (۲۳ بانک برای ادامه حیات، تقاضای ۳۲۳ همت استقراض از بانک مرکزی دارند که ۲۶۱ همت مصوب شده است)

آثار بحران ها

آثار اقتصادی

آثار اجتماعی

آثار سیاسی

بحران اقتصادی (سناریو فشار حداکثری)

۱ - آثار اقتصادی

۱-۱ - محدود کردن صادرات و فروش نفت

۱-۱-۲ - کسری بودجه

۱-۱-۲-۱ - افزایش نرخ بهره

۱-۱-۲-۲ - افزایش نرخ ارز

۱-۱-۲-۳ - افزایش تورم (از طریق چاپ پول)

۱-۲ - کاهش رشد اقتصادی

۱-۲-۱ - کاهش درآمد سرانه

۱-۲-۲ - افزایش فقر

۲- آثار اجتماعی

۲-۱- سر درگمی سیاستگذاران (آثار کوتاه مدت)

- ۲-۱-۱- اتخاذ تصمیمات غلط
- ۲-۱-۲- افزایش سطح نا اطمینانی در مردم
- ۲-۱-۳- عدم سرمایه گذاری بلند مدت
- ۲-۱-۴- کاهش رشد اقتصادی
- ۲-۱-۵- کاهش درآمد سرانه
- ۲-۱-۶- افزایش سطح فقر
- ۲-۱-۷- افزایش نارضایتی

۲-۲- ریسک های سیستماتیک (آثار میان مدت)

- ۲-۲-۱- افزایش بی اعتمادی
- ۲-۲-۲- کاهش امنیت اجتماعی
- ۲-۲-۳- کاهش آموزش و سلامت
- ۲-۲-۴- مهاجرت نخبگان و از دست دادن سرمایه های انسانی
- ۲-۲-۵- فرار سرمایه و کاهش سرمایه گذاری
- ۲-۲-۶- کاهش رشد اقتصادی
- ۲-۲-۷- کاهش درآمد سرانه
- ۲-۲-۸- افزایش سطح فقر

۳- آثار سیاسی

جدول (۱) سقف منابع و مصارف لایحه بودجه سال 1404 کل کشور

مبالغ میلیارد ریال

مصارف		منابع	
40,810,000	هزینه‌ها	22,756,000	درآمدها
11,966,000	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	23,320,000	واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای
7,100,000	تملك دارایی‌های مالی	13,800,000	واگذاری دارایی‌های مالی
59,876,000	جمع مصارف عمومی دولت	59,876,000	جمع منابع عمومی دولت
4,200,000	مصارف از محل درآمد اختصاصی	4,200,000	درآمد اختصاصی
64,076,000	مصارف بودجه عمومی دولت	64,076,000	منابع بودجه عمومی دولت

سقف تضامین عهده دولت به غیر از تضامین بی نام صادره در سال 1404، معادل 3000 هزار میلیارد ریال می‌باشد.

جدول (۳) سقف درآمدهای دولت در سال ۱۴۰۴ و تراز عملیاتی

مبالغ میلیارد ریال			
درصد رشد	۱۴۰۴	۱۴۰۳	عنوان
۳۹%	۱۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۲۲۰,۰۰۰	درآمدهای مالیاتی
۸۵%	۲,۶۴۰,۰۰۰	۱,۴۳۰,۰۰۰	خالص حقوق ورودی گمرکی
۰%	۶۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰	سود سهام شرکت‌های دولتی
۳۰%	۲۶۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	مالکیت دولت در بخش ارتباطات
۰%	۵۵۰,۰۰۰	۵۵۰,۰۰۰	بهره مالکانه و حقوق دولتی معادن
۳۱%	۶۰۶,۰۰۰	۴۶۱,۰۰۰	درآمد حاصل از فروش کالا و خدمات
۱۱۱%	۱,۱۰۰,۰۰۰	۵۲۲,۰۰۰	سایر درآمدها
۴۲%	۲۲,۷۵۶,۰۰۰	۱۵,۹۸۳,۰۰۰	جمع درآمدها

جدول (۴) سقف واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۴۰۴

مبالغ میلیارد ریال			
درصد رشد	۱۴۰۴	۱۴۰۳	عنوان
۳۲%	۲۱,۰۷۰,۰۰۰	۱۵,۹۴۰,۰۰۰	منابع حاصل از نفت، گاز و فرآورده‌های نفتی*
-۶۰%	۲۵۰,۰۰۰	۶۲۰,۰۰۰	منابع حاصل از فروش و واگذاری اموال منقول، غیرمنقول و سایر
-	۲,۰۰۰,۰۰۰	-	تسویه بدهی از طریق واگذاری اموال**
۴۱%	۲۳,۳۲۰,۰۰۰	۱۶,۵۶۰,۰۰۰	واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای

- منابع حاصل از نفت، گاز و فرآورده‌های نفتی عبارتند از: منابع حاصل از صادرات نفت خام، میعانات گازی، خالص صادرات گاز، فرآورده‌های نفتی، فروش داخلی گاز طبیعی، فرآورده‌های نفتی، خالص فروش داخلی نفت و بدهی اشخاص حقوقی به شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نفت بابت فروش داخلی این اقلام در سنوات گذشته است.

جدول (۵) سقف واگذاری دارایی‌های مالی در سال ۱۴۰۴

مبالغ میلیارد ریال

عنوان	مصوب ۱۴۰۳	برآورد ۱۴۰۴	درصد رشد
فروش، تحویل و واگذاری انواع اوراق مالی اسلامی*	۲,۵۵۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۷۵%
واگذاری شرکت‌های دولتی	۶۰۰,۰۰۰	۱,۳۵۰,۰۰۰	۱۲۵%
سایر واگذاری دارایی‌های مالی	۴۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۰
استقراض از منابع صندوق توسعه ملی	-	۵,۴۱۰,۰۰۰	-
جمع واگذاری دارایی‌های مالی	۳,۱۹۰,۰۰۰	۱۳,۸۰۰,۰۰۰	۳۳۳%

*۲۰۰۰ هزار میلیارد ریال برای اجرای ماده ۱۰ قانون برنامه هفتم پیشرفت لحاظ شده است.

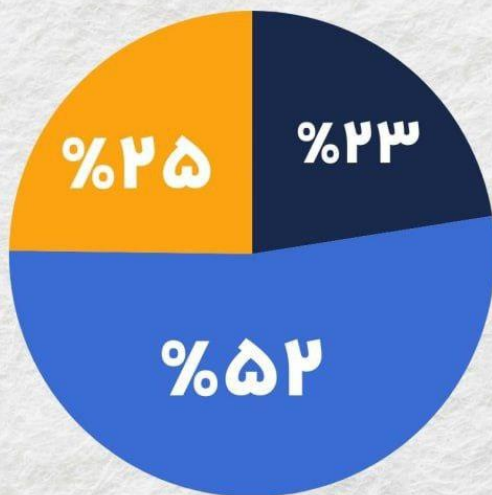
جدول (۶) مفروضات منابع و مصارف عمومی دولت در سال ۱۴۰۴

ارقام	عنوان
۳۷۵۰	میزان تولید نفت خام- هزار بشکه در روز
۱۶	مقدار خالص صادرات گاز طبیعی- میلیارد مترمکعب در سال
۶۹۰	مقدار تولید میعانات گازی- هزار بشکه در روز
۵۷.۵	قیمت هر بشکه نفت صادراتی- یورو
۰.۳۰	قیمت صادراتی هر مترمکعب گاز- یورو
افزایش تدریجی نسبت به نرخ سال ۱۴۰۳ به میزان نرخ تورم	نرخ تسعیر کالاهای اساسی- یورو به ریال
۵۰۲,۲۸۰	نرخ تسعیر سایر- یورو به ریال
۱۱	واردات کالای اساسی و دارو- میلیارد یورو
۳۷.۵	سهم دولت از عواید نفتی- واحد درصد
۲۰	سهم صندوق توسعه از عواید نفتی- واحد درصد
۲۸	بدهی دولت از سهم صندوق توسعه ملی- واحد درصد
۱۴.۵	سهم شرکت ملی نفت از عواید نفتی- واحد درصد

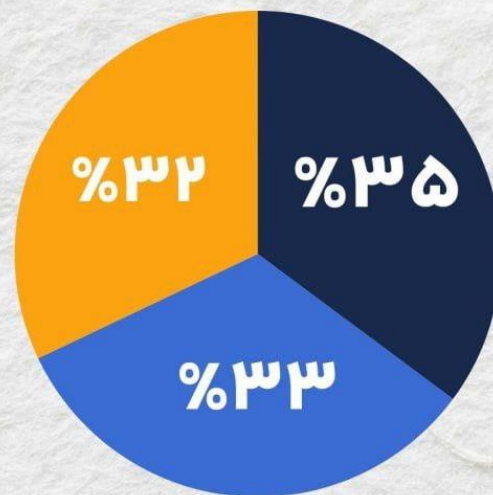
عواید
نفتی

سهم مالیات و نفت در بودجه سال جدید

نفت ■ مالیات ■ سایر منابع ■

۱۴۰۳

۱۴۰۴

تحلیل حساسیت درآمدهای نفتی دولت در سناریوهای مختلف

سناریو لایحه

سناریو لایحه	۱.۳	۱.۲۵	۱.۱۵	۱.۱	۱.۰۵	۱	حجم صادرات (م.ب.ر)	قیمت نفت (دلار بر بشکه)
	۴۸۰	۴۵۸	۴۱۲	۳۹۰	۳۶۷	۳۴۵	۶۰	
	۵۰۰	۴۷۶	۴۳۰	۴۰۶	۳۸۳	۳۶۰	۶۲	
	۵۰۹	۴۸۶	۴۳۸	۴۱۵	۳۹۱	۳۶۷	۶۳	
	۵۱۹	۴۹۵	۴۴۷	۴۲۳	۳۹۹	۳۷۵	۶۴	
	۵۳۹	۵۱۴	۴۶۴	۴۳۹	۴۱۵	۳۹۰	۶۶	

مجموع کسری و عدم تحقق‌ها در لایحه بودجه ۱۴۰۳ بر اساس برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس

مبلغ (هزار میلیارد تومان)	شرح	
۳۰۵	کسری تراز عملیاتی	
۷۵٫۵	درآمد گمرکی	کسری بودجه عمومی
۱۵	بهره مالکانه و حقوق دولتی معدن	
۱۱۵	نفت و فرآورده نفتی	
۳۷	مولد سازی	
۳۰	واگذاری شرکت‌های دولتی	
۲۷۱	هدفمندی‌سازی یارانه‌ها	کسری اقلام فرابودجه‌ای
۱۵۰	سازمان تامین اجتماعی	
۱۳۶	تقویت بنیه دفاعی	
یک هزار و ۱۳۴ هزار میلیارد تومان	جمع کسری کل بودجه سال ۱۴۰۳ طبق لایحه و با احتساب ارقام فرابودجه‌ای	
یک هزار و ۸۰۵ هزار میلیارد تومان	جمع کسری تراز عملیاتی سال ۱۴۰۴ طبق لایحه و بعد از ادغام ارقام فرابودجه‌ای در تراز عملیاتی	

۱- در حالی که دولت بارها بر کاهش وابستگی به نفت تاکید داشته، اما به دلیل کمبود منابع درآمدی پایدار، همچنان ۹۳۰همت از بودجه ۱۴۰۴ از محل فروش نفت و دارایی‌های سرمایه‌ای تامین می‌شود. با توجه به تحریم‌ها و نوسانات جهانی، تحقق کامل این منابع با ابهام همراه است.

۲- با وجود شعارهای کاهش وابستگی به نفت، همچنان درآمدهای این حوزه، اصلی‌ترین منبع جبران کسری بودجه و تامین هزینه‌های عمرانی است. تجربه سال‌های اخیر نشان داده که تحریم‌ها و محدودیت‌های صادراتی، تحقق کامل این منابع را با عدم قطعیت روبه‌رو می‌کند و دولت در صورت فشار خارجی یا افت قیمت جهانی نفت، ناچار به استقراض از بانک مرکزی خواهد شد؛ رویکردی که نقدینگی را افزایش می‌دهد و نرخ تورم را بالاتر می‌برد.

۳- در چنین شرایطی، دولت ناچار به واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی خواهد شد، اما محدودیت‌های بین‌المللی و احتمال کاهش درآمدهای نفتی می‌تواند کسری را فراتر از پیش‌بینی‌ها رقم بزند. افزون بر این، سهم بالای هزینه‌های جاری (نظیر پرداخت حقوق و دستمزد) فضای کمی برای سرمایه‌گذاری‌های توسعه‌ای باقی می‌گذارد و در نبود منابع پایدار، به فشار مضاعفی بر اقتصاد کلان و معیشت شهروندان منجر می‌شود.

۴- براساس بودجه ۱۴۰۴، دولت قصد دارد ۷۵۰همت اوراق بدهی منتشر کند. اگرچه این روش به ظاهر می‌تواند وابستگی به منابع بانک مرکزی را کاهش دهد، اما در شرایط رکود اقتصادی و افزایش نرخ سود، ممکن است نقدینگی را از بخش تولید خارج کرده و رکود تورمی را تشدید کند.

۵- در قانون بودجه ۱۴۰۳، دولت حدود ۶۴هزار میلیارد تومان از محل واگذاری شرکت‌های دولتی و سایر دارایی‌ها پیش‌بینی کرده بود، اما برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد که عملکرد واقعی این بخش به حدود ۲۷هزار میلیارد تومان محدود شده است. با این حال، دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۴، رقم پیش‌بینی شده برای این بخش را به ۳۲۵.۵همت افزایش داده است. این میزان بیش از ۱۲برابر عملکرد واقعی سال گذشته است و تحقق آن با چالش‌های جدی روبه‌رو خواهد بود.

تحلیل بودجه در سال ۱۴۰۴

۶- بودجه ۱۴۰۴ و سیاست‌های مالی دولت تاثیر چشمگیری بر بازار سرمایه خواهد داشت. با افزایش هزینه‌های جاری و کسری عملیاتی، دولت ناچار به انتشار اوراق بدهی شده که ممکن است بخشی از نقدینگی را از بورس خارج کند.

۷- اگر دولت برای کنترل تورم، نرخ بهره را افزایش دهد، ممکن است نقدینگی از بازار سرمایه خارج و به سمت بانک‌ها هدایت شود. اما تاثیر نهایی این سیاست به نرخ بهره واقعی (نرخ بهره اسمی منهای تورم) بستگی دارد. اگر نرخ بهره واقعی منفی باشد، سرمایه‌گذاری در بازارهای دارایی مانند سهام همچنان جذاب خواهد ماند.

۸- با توجه به کاهش رشد اقتصادی نسبت به سال ۱۴۰۳، عدم تحقق کامل درآمدهای مالیاتی که دولت در بودجه پیش بینی نموده است، کاملاً محتمل است و از این طریق کسر بودجه ای به دولت تحمیل خواهد شد که قطعا دولت مجبور به استفاده از سایر ابزارها مانند افزایش نرخ ارز و یا استقراض از بانک مرکزی می باشد که آثار تورمی را به همراه خواهد داشت.

تحلیل اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۴

- ۱- کاهش درآمد نفتی با توجه به احتمال تشدید تحریم ها
- ۲- کاهش درآمد های دولت در بودجه از محل دریافت مالیات، انتشار اوراق ، واگذاری سرمایه
- ۳- کاهش رشد اقتصادی به **۲/۷ درصد** بر اساس پیش بینی صندوق بین المللی پول و بانک جهانی (**سال ۱۴۰۳ رشد تقریبا ۳٪ بوده است**)
- ۴- تشدید ناترازی انرژی با توجه به عدم تخصیص بودجه عمرانی مناسب و افزایش قطعی برق ، گاز و آب
- ۵- افزایش ناترازی بانک ها به دلیل کنترل نرخ بهره و پرداخت تسهیلات الزام آور توسط دولت و بانک مرکزی
- ۶- محدودیت در تخصیص اعتبار و تسهیلات به بخش خصوصی توسط بانک ها
- ۷- افزایش نرخ بهره با توجه به سیاست های بانکها در اخذ سپرده نقدی در زمان اعطای تسهیلات
- ۸- رشد پایه پولی به خاطر استقراض دولت از بانک مرکزی به منظور جبران کسری بودجه و همچنین استقراض بانک ها از بانک مرکزی به دلیل ناترازی

تحلیل اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۴

۹- افزایش کسری بودجه به دلیل کاهش درآمد های نفتی و مالیاتی دولت و همچنین عدم تحقق برنامه واگذاری دارایی ها

۱۰- افزایش تورم از محل رشد پایه پولی و کسری بودجه به میزان **۳۵٪**

۱۱- رگولاتوری دولت و بانک مرکزی با افزایش محدودیت در تخصیص و تامین ارز و کنترل رشد نقدینگی با پیش فروشی سکه و اوراق و سایر ابزار ها

۱۲- تشدید تورم انتظاری با توجه به کاهش عرضه و تاثیر آن در نرخ سبد خانوار **در محدوده ۵۶٪ تا ۱۰۴٪**

۱۳- افزایش نرخ ارز نسبت به ریال ، فراتر از تورم به دلیل افزایش تورم انتظاری و محدودیت های ناشی از سیاست های ارزی دولت **در حدود ۱۴۰۰۰۰۰ تومان**

۱۴- تنزل جایگاه اقتصادی ایران با توجه به افزایش فاصله تولید ناخالص ملی و درآمد سرانه نسبت به رشد مطلوب کشورهای منطقه

۱۵- تشدید محدودیت های صادراتی با توجه به احتمال تشدید تحریم ها و استراتژی فشار حداکثری

۱۶- افزایش قیمت مسکن با رشد کمتر از تورم **در محدوده ۲۰ تا ۲۵ درصد** در صورت عدم وجود تنش های اجتماعی و سیاسی پیش بینی می شود

۱۷- نرخ طلا بر اساس نظر کارشناسان **تا پایان سال ۲۰۲۵ به روند صعودی** خود با شیب ملایم تر ادامه خواهد داد

با آرزوی موفقیت

در پناه حق